

TŘÍDĚNÍ NEROSTŮ (MINERÁLŮ)

Podle chemického složení:

1. PRVKY

kovové – zlato, platina, měď

nekovové – uhlík, síra.

Zlato

- Zlatožlutý kov
- Mezinárodní platidlo, klenotnictví, mincovnictví, zubaři
- Naleziště-Sibiř, Aljaška, Brazílie

Tuha

- Šedá až černá barva
- Měkká, žáruvzdorná
- Tužky, žáruvzdorné kelímky, mazivo

Diamant

- Krychlová soustava, $t=10$, odolný
- Nejcennější drahý kámen
- Klenotnictví, technika-brusky, kotouče.
- Naleziště - Afrika.

Síra

- Kosočtverečná soustava
- Žlutá barva, hořlavá
- Výroba kyseliny sírové, pryže, proti houbovým chorobám

2. HALOGENIDY

Sůl kamenná (HALIT)

- Krychlová soustava, bezbarvý, $t=2$
- Potravinářství, solení silnic
- Naleziště-Polsko

Fluorit (KAZIVEC)

- $t=4$
- Sklářský a chemický průmysl, výroba plastů, při výrobě hliníku a oceli, výroba kyseliny fluorovodíkové

3. SULFIDY (sirníky)

Galenit

- PbS – olovnatá ruda
- Kovový vzhled
- Příbram

Sfalerit

- ZnS – zinková ruda
- Příbram

Pyrit

- Vryp černošedý, zažloutlé krystalky
- Výroba kyseliny sírové
- Plzeňsko

Chalkopyrit

- Měděná ruda
- Příbram

Antimonit

- Výroba zápalek, pyrotechnika, lékařství, keramika, slitiny.

4. OXIDY

A. Bezvodé

Krevel (HEMATIT)

- Železná ruda

Korund

- Modrý – SAFÍR
- Červený – RUBÍN
- Zrnitý agregát – smírek

Křemen

- Nejrozšířenější nerost
- Odrůdy-křišťál, ametyst, záhněda, citrín, růženín, achát, chalcedon, onyx aj.

Magnetit (magnetovec)

- Železná ruda
- Magnetické vlastnosti

Cínovec

- Ruda cínu

Smolinec

- Radioaktivní – jaderná energetika, lékařství, zbrojí průmysl

B. Vodnaté

Opál

- Drahý kámen

Hnědel (LIMONIT)

- Železná ruda
- ### Bauxit
- Ruda hliníku

5. UHLIČITANY

Kalcit

- Složka vápence a mramoru
- Vznik – z krápníků nebo schránek živočichů

Siderit - ocelek

- Železná ruda
- Vznik přeměnou kalcitu

Magnezit

- Výroba ohnivzdorných cihel

Dolomit

- Alpy

Malachit a azurit

- Obsahují měď – měděné rudy
- Malachit zelený, azurit modrý
- Dekorační kameny

6. DUSIČNANY

Ledek

- Hnojivo

7. SÍRANY

Sádrovec

- Výroba sádry

Baryt

- Ochrana proti RTG záření

8. FOSFOREČNANY

Apatit

- Zdroj fosforu

9. KŘEMIČITANY

Olivín

- Drahý kámen

Živce

- Nejdůležitější nerosty hornin

Kaolinit

- Při výrobě porcelánu a kamenin

Slidy

- Štípají se v deskách, ohnivzdorné
- Tmavá – biotit, světlá – muskovit

Granáty

- Drahé kameny

10. ORGANOLITY – NEROSTY ORG.PŮVODU

Jantar

- Utuhlá pryskyřice z třetihor, šperkařství